

АНОТАЦІЯ

Відповідно до освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні доктора філософії (PhD) за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» передбачено проходження педагогічної практики в обсязі двох кредитів (60 годин).

Програма проходження педагогічної практики аспірантами спеціальності «Облік і оподаткування» передбачає закріплення набутих теоретичних знань та вдосконалення педагогічних компетентностей для майбутньої науково-педагогічної діяльності. У програмі педагогічної практики аспірантів висвітлюються організаційно-методичні засади практичної професійної підготовки аспірантів. Подано необхідні матеріали для навчально-методичного забезпечення практики аспірантів з метою опанування ними знаннями, вміннями та навичками педагогічної діяльності. Педагогічна практика є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії з обліку і оподаткування і має на меті набуття аспірантом професійних навичок та вмінь викладача вищого навчального закладу.

Дана Програма розроблена відповідно до Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 1999 р. № 309, згідно з яким педагогічна практика передбачена як один із компонентів програми підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації.

Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані аспіранта (але не пізніше 3 року навчання згідно з навчальним планом наукової спеціальності), затверджуються науковим керівником. В процесі проходження педагогічної практики аспіранти оволодівають сучасними методами, формами та засобами навчання, формують на їх основі професійні навички та вміння для вирішення конкретних навчально-виховних задач в умовах реального педагогічного процесу, формування необхідності систематичного оновлення своїх знань та творчого їх застосування в практичній діяльності. Формування теоретичних знань щодо сутності, структури та форм навчального процесу підготовки фахівців з обліку і оподаткування відбувається під час навчання в аспірантурі. Формування практичних умінь і навичок аспіранта здійснюється під час проведення лекційних, семінарських (практичних) занять, організації самостійної роботи.

Педагогічна практика проходить у межах професійно-орієнтованих дисциплін підготовки фахівців, що забезпечуються кафедрою обліку у виробничій сфері ТНЕУ. Вибір дисциплін, з яких відбуватиметься педагогічна практика, здійснюється заздалегідь, відповідно до педагогічного навантаження, і узгоджено із дисциплінами, які викладає науковий керівник, або в межах тематики дисертаційної роботи аспіранта.

Метою педагогічної практики є поглиблення та закріплення знань аспірантів з питань організації і форм здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці до занять, застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін для спеціальності «Облік і оподаткування».

Об'єктом педагогічної практики є навчальний процес підготовки фахівців із

спеціальності «Облік і оподаткування», що відбувається безпосередньо у Тернопільському національному економічному університеті.

Предметом педагогічної практики виступає окрема дисципліна професійно-орієнтованого чи професійного циклу навчального плану підготовки фахівців спеціальності «Облік і оподаткування».

Педагогічна практика має бути наближеною до напрямів наукових досліджень аспіранта. Під час практики виникає можливість апробувати результати досліджень, що проводяться аспірантом при написанні дисертаційної роботи. Згідно з навчальним планом підготовки докторів філософії, педагогічна практика передбачає виконання аспірантом таких **видів робіт**:

- підготовку та проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
 - підготовку навчально-методичного забезпечення проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
 - розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з дисциплін, що викладаються;
 - підготовку навчально-методичного забезпечення проведення модульних контрольних робіт з дисциплін, що викладаються;
 - підготовку навчально-методичного забезпечення проведення залікових робіт та іспитів з дисциплін, що читаються;
 - участь (разом з керівником курсу) у проведенні заліків та іспитів для студентів відповідної спеціальності.

В результаті проходження педагогічної практики у аспірантів повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння викладача вищого навчального закладу, необхідні для забезпечення провідних аспектів педагогічної діяльності: навчальної, методичної, виховної й дослідницької роботи.

У аспірантів мають бути сформовані такі **компетентності**:

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті, дотримуватись етики, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та викладацькій діяльності;
- здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності.

Програмними результатами проходження практики є:

- глибоко розуміти загальні принципи та методи облікової науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях в сфері обліку і оподаткування та у викладацькій практиці.

Аспірант повинен **знати**:

- основи планування освітнього процесу у вищому навчальному закладі;
- основні положення законодавства України в галузі вищої освіти, програмних документів, які стосуються навчання студентів та викладання у ЗВО;
- сучасні підходи до формування у студентів професійної компетентності;
- інноваційні освітні технології навчання у закладах вищої освіти;
- форми, види і способи контролю й оцінювання рівня сформованості

професійних компетентностей у студентів;

- основні організаційні форми реалізації освітнього процесу у закладах вищої освіти;
- завдання і функції науково-педагогічного працівника;
- вимоги до підготовки документального супроводу викладання у ЗВО;
- основні принципи, методи, види навчання у ЗВО. Аспірант повинен **вміти**:
- визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання;
- аналізувати, обирати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси для студентів вищих навчальних закладів;
- контролювати й оцінювати рівень сформованості всіх складників професійної компетентності;
- планувати й реалізовувати різні форми організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі;
- планувати (проектувати) вивчення навчальних дисциплін;
- відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу для проведення різних видів навчальних занять;
- використовувати знання про індивідуально-вікові особливості молоді при проведенні занять;
- застосовувати інноваційні методи, прийоми та засоби навчання і виховання студентів;
- підвищувати професійні вміння, вивчати передовий педагогічний досвід.

Основні завдання педагогічної практики:

- практичне застосування знань з методики і педагогіки викладання у вищій школі;
- закріплення та поглиблення теоретичних знань аспірантів в процесі підготовки і проведення занять у вузі;
- формування професійних вмінь та навичок викладача бухгалтерського обліку і оподаткування у вищій школі;
- збирання даних для наукового дослідження з економічної тематики;
- включення аспірантів у навчально-виховну, методичну і наукову діяльність кафедри обліку і оподаткування підприємницької діяльності, виконання індивідуальних завдань в зазначених напрямках;
- відвідування навчальних занять, які проводяться науково-педагогічними працівниками кафедри, в першу чергу професорами і доцентами;
- розроблення планів лекційних, семінарських занять і методичних рекомендацій до їх проведення;
- проведення самостійних лекційних, семінарських та практичних занять, самоаналіз їх ефективності з точки зору повноти засвоєних навчального матеріалу студентами, розвитку у них креативного мислення і творчих здібностей;
- проведення обміну початковим професійним досвідом з іншими аспірантами - практикантами в процесі відвідування і обговорення навчальних занять, що проводяться;
- розвиток навичок ведення психологічної роботи зі студентами з метою формування у них професійно важливих якостей;
- пошук і розроблення актуальної науково-дослідницької тематики,

оформлення її результатів у вигляді наукового повідомлення, доповіді, статті.

Міжпредметні зв'язки спеціальних дисциплін з дисциплінами інших циклів (гуманітарних, природничих) дають змогу глибше пізнати психолого-педагогічні факти, явища і процеси, що є підґрунтям для ефективної освітньої діяльності викладача у вищій школі.